

Public Accountancy Accounting Plan in the Public Sector]: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 31.12.2013 # 1203 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14> (data zvernennja: 10.06.2019).

11. Svirko S. (2014) *Sovremennye tendentsii razvitiya byudzhetnogo ucheta v Ukraine* [Modern trends in budget

accounting in Ukraine]. Kiiiv URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/sovremennye-tendentsii-razvitiya-byudzhetnogo-ucheta-v-ukraine>

12. Sushko N. (2012) *Reformuvannja systemy bukghaltersjogho obliku v derzhavnomu sektori* [Reforming the accounting system in the public sector]. *Nezalezhnyj audytor*. pp. 56–57.

УДК 657.6:658.7

Шалімова Н.С.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри аудиту та оподаткування,
декан факультету обліку та фінансів
Центральноукраїнського національного технічного університету
(м. Кропивницький, Україна)

Росєва О.С.

асистент кафедри обліку та аудиту
Донецького національного університету економіки та торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
(м. Кривий Ріг, Україна)

Nataliia Shalimova

Professor, Doctor in Economics (Doctor of Economic Sciences),
Professor of the Department of Auditing and Taxation,
Dean of the Faculty of Accounting and Finance,
Central Ukrainian National Technical University,
Kropyvnytskyi, Ukraine

Roieva Olha

Assistant of the Department of Accounting and Auditing,
Donetsk National University of Economics and Trade
named after Mykhailo Tugan-Baranovsky,
Kryvyi Rih, Ukraine

ПОТЕНЦІАЛ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ В ІННОВАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

THE POTENTIAL OF AUDIT SERVICES IN THE CONTEXT OF RESEARCH ON THE USE OF INVENTORY IN THE INNOVATION ACTIVITIES OF ENTERPRISES

Проаналізовано сучасний стан інноваційної діяльності в Україні та систематизовано специфічні особливості ринку інноваційних продуктів, які обумовлюють залучення аудиторів для виконання професійних послуг. Визначено сучасну структуру аудиторських послуг відповідно до Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Здійснено порівняльний аналіз основних видів аудиторських послуг, об'єктом в яких можуть виступати запаси, що використовуються для інноваційної діяльності: завдань з аудиту, огляду, інших завдань з надання впевненості, завдань із виконання супутніх послуг та інших (консультаційних) послуг. Доведено, що для оптимального використання потенціалу аудиторських послуг в процесі організації інноваційної діяльності в цілому та використання в процесі її здійснення запасів, важливим є правильне визначення в кожному конкретному випадку виду аудиторських послуг, які б відповідали очікуванням та інформаційним потребам користувачів.

Ключові слова: інноваційна діяльність, аудиторські послуги, запаси, завдання з аудиту, завдання з огляду, інші завдання з надання впевненості, супутні послуги, консультаційні послуги.

Проанализировано современное состояние инновационной деятельности в Украине и систематизированы специфические особенности рынка инновационных продуктов, которые обуславливают при-

влечению аудиторских услуг для выполнения профессиональных услуг. Определена современная структура аудиторских услуг в соответствии с Международными стандартами контроля качества, аудита, обзора, прочего предоставления уверенности и сопутствующих услуг. Осуществлен сравнительный анализ основных видов аудиторских услуг, объектом в которых могут выступать запасы, которые используются для инновационной деятельности: задания по выполнению аудита, обзора, прочие задания по предоставлению уверенности, задания по выполнению сопутствующих услуг и других (консультационных) услуг. Доказано, что для оптимального использования потенциала аудиторских услуг в процессе организации инновационной деятельности в целом и использования в процессе ее осуществления запасов, важным является правильное определение в каждом конкретном случае вида аудиторских услуг, которые бы соответствовало ожиданиям и информационным потребностям пользователей.

Ключевые слова: инновационная деятельность, аудиторские услуги, запасы, задачи аудита, задача, учитываемая, другие задачи по предоставлению уверенности, сопутствующие услуги, консультационные услуги.

The formation of theoretical and practical principles of the strategy of innovation activity and innovation development is the direction that forming the innovative approach to professional activity in the spheres of economics, accounting, finance, management, and control. It is substantiated that in modern conditions the issue of formation and effective use of inventory by enterprises actively involved in innovation activity is one of the determining factors in developing a strategy of the organization, management and regulation of innovation processes. The potential of audit services was investigated and the directions of their use in the process of inspection of inventory in innovation activity of enterprises were determined. The state of innovation activity in Ukraine was analyzed. The specific features of the market of innovative products that make auditors involved in professional services, namely: significant influence of integration and globalization processes, specific forms and methods of sales, a considerable variety of goods (works and services) that is associated with the uniqueness of innovative products, were systematized. The modern structure of audit services in accordance with International standards of quality control, audit, review, other assurance and related services was determined. A comparative analysis of the main types of audit services, the object of which can be the inventory used for innovation activities: audit engagement, review engagement, other assurance engagement, related services and other (consulting) services. It is proved that for optimal use of the potential of audit services in the process of organization of innovation activity in general and the use of the inventory, it is important to correctly identify in each case the type of audit services that would meet the expectations and information needs of users. It is substantiated that there is a need for improvement the methodic of audit of inventory in order to bring them in full compliance with the requirements of specific International Standards in terms of organizational and methodological provisions. It is substantiated that development of evaluation criteria (internal regulations, standards, etc.) is important for the development of other assurance engagements.

Keywords: innovation activities, audit services, inventory, audit engagements, review engagements, other assurance engagements, related services, consulting services.

Постановка проблеми. Сучасному етапу розвитку економічних процесів в Україні притаманний еволюційний характер, а в умовах загострення конкурентних відносин на світових і вітчизняних ринках ресурсів вагомим чинником, який визначає розвиток економічних суб'єктів, є їх орієнтація на інноваційний розвиток. Відмінною рисою сучасного розвитку є поява високо інтегрованих (вертикального та горизонтального типу) структур, які відрізняються можливостями спільного використання технологій, людських та фінансових ресурсів, які спроможні розвивати високотехнологічні виробництва, і така концентрація зусиль особливо важлива, коли декілька ідей повинні поєднатися в одну життєздатну інновацію. В сучасних умовах питання формування та ефективного використання саме запасів підприємствами, які активно залучаються до інноваційної діяльності, є одним із визначальних факторів при розробці стратегії організації, управління та регулювання інноваційних процесів.

Разом з тим, формування теоретичних та практичних засад стратегії інноваційної активності та інноваційного розвитку є тим напрямом, який повинен формувати в сферах економіки, обліку, фінансів, управління, контролю інноваційний підхід до професійної діяльності. В умовах ринкових відносин конкурентні переваги підприємств – виробників продукції, постачальників робіт та послуг знаходяться в тісному

взаємозв'язку з обраною ними стратегією інноваційного розвитку, результативністю її здійснення та забезпечення її постійного контролю шляхом залучення представників ринку інтелектуальних послуг – аудиторів. Останніми роками ринок аудиторських послуг в Україні розширився та диференціювався за напрямками та інтересами замовників аудиту, що певною мірою відкриває нові можливості як перед самими суб'єктами аудиторської діяльності, так і перед замовниками їх послуг, в тому числі в сфері перевірки та оцінювання запасів як важливого ресурсу інноваційної діяльності. Відповідно потребують постійного удосконалення організаційні і методичні засади ідентифікації, прийняття та виконання різних видів аудиторських послуг з урахуванням тенденцій ускладнення їх структури та необхідності дотримання вимог Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (далі – Міжнародні стандарти), які прийняті в Україні як національні із 2003 р. та постійно переглядаються та редагуються Міжнародною Федерацією Бухгалтерів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням організації і методики аудиту запасів присвячено багато ґрунтовних досліджень провідних вчених України і можна констатувати наявність значної кількості напрацювань в цій сфері, оскільки практично в усіх навчальних посібниках та підручни-

ках з аудиту виділено окремий підрозділ, присвячений аудиту запасів. Серед таких досліджень варто виокремити підручники, навчальні посібники та монографії Г.М. Давидова [6], Н.І. Дорош [8], О.А. Петрик [3; 4], О.Ю. Редька [4], І.К. Дрозд [5], Г.Б. Назарової [5; 6], Л.П. Кулаковської та Ю.П. Пічи [10], Н.М. Проскуріної [9] та ін. Серед публікацій з питань обліку інноваційної діяльності вагомим внеском є дослідження Крупки Я. Д., Питель С. В., Мельничук І. В. [9]. Питання аудиту інноваційної діяльності та запасів представлено різноманітних наукових публікаціях [20; 7; 21; 18; 11]. Дослідження основних видів аудиторських послуг та їх порівняння пропонується Г.М. Давидовим [6, с. 81–84, 104–113] та І.І. Андрощук [1; 2; 23].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте, запропоновані та використовувані на практиці методики перевірки запасів зорієнтовані в основному на розкриття змісту аудиторських процедур і потребують постійного удосконалення в частині організаційних положень задля повної відповідності вимогам сучасних Міжнародних стандартів. Віддаючи належне представленим розробкам, слід відзначити, що дослідження питань умов прийняття, особливостей, організаційних та методичних аспектів виконання різних видів аудиторських послуг в контексті оцінювання запасів, які використовуються в інноваційній діяльності підприємств, на даний час фрагментарні і не задовольняють попит на них ані з боку потенційних користувачів, ані з боку їх виконавців – суб'єктів аудиторської діяльності.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є визначення потенціалу аудиторських послуг та напрямів їх використання в процесі дослідження використання запасів в інноваційній діяльності підприємств.

Виклад основного матеріалу та результати. Офіційні статистичні дослідження [19, с. 85–147] свідчать, що упродовж 2014–2016 рр. частка підприємств, які займалися інноваційною діяльністю, за рекомендованими видами економічної діяльності, становила 18,4%, у тому числі здійснювали технологічні інновації – 11,8% (5,7% – продуктові і 10,3% – процесові), нетехнологічні – 13,4% (8,7% – організаційні і 10,2% – маркетингові). Існує прямиий зв'язок між розміром підприємства і його рівнем інноваційності, оскільки для впровадження інновацій необхідно мати певну кількість персоналу, задіяного у виконанні наукових досліджень і розробок, що призводять до впровадження інновацій. Відповідно найвища частка як технологічно активних, так і нетехнологічно активних підприємств була серед великих підприємств (відповідно 31,4% і 28,1%). Щодо видів економічної діяльності, то протягом 2014–2016 рр. найвища частка інноваційних підприємств була на підприємствах інформації та телекомунікації (22,1%), переробної промисловості (21,9%) і фінансової та страхової діяльності (21,7%). При цьому вища за середню по країні частка підприємств із технологічними інноваціями була серед підприємств переробної промисловості (15,6%) та з постачання електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря (12,6%); з нетехнологічними інноваціями – серед підприємств фінансо-

вої та страхової діяльності (18,0%) й інформації та телекомунікації (17,3%).

Отже, ринок інноваційних продуктів є сферою, в якій залучення аудиторів, є актуальним та іноді навіть необхідним, враховуючи його специфічні особливості, зокрема:

1. Значний вплив мають процеси інтеграції та глобалізації, оскільки в будь-якій країні лише незначна частка інновацій є суто місцевим продуктом, найчастіше інновації мають глобальний характер, що зумовлює участь суб'єктів з різних країн, які вимагають підтвердження будь-якої інформації професійною особою (аудитором). Так, незважаючи на те, що у 2016 році витрати на інновації в основному здійснювались за рахунок власних коштів підприємств (89,5% загального обсягу фінансування), використовувались і кошти іноземних інвесторів (3,1%) та інших джерел (2,9%).

2. На даному ринку використовуються специфічні форми та методи продажів, його характерною рисою є відсутність певного «місця», де завжди представлені інноваційні продукти або їх канали збуту, що також вимагає залучення аудиторів для підтвердження достовірності певної інформації. В Україні протягом 2014–2016 рр. 34,4% підприємств з технологічними інноваціями співпрацювали з іншими підприємствами та організаціями, у тому числі університетами, науково-дослідними інститутами тощо. Упродовж 2014–2016 років за географією розташування партнерів 32,4% інноваційних підприємств співпрацювали з підприємствами України, 5,7% – країн Європи. У 2017 році 450 підприємств, які здійснювали інноваційну діяльність, реалізували інноваційної продукції на 17,7 млрд.грн. Серед таких підприємств 39,8% експортували її на 5,5 млрд. грн. Майже кожне четверте підприємство реалізовувало нову для ринку продукцію, обсяг якої становив 4,5 млрд.грн (на експорт – 41,5%).

3. Водночас ринок інноваційних продуктів не можна віднести до категорії «простих» об'єктів аудиторських послуг, оскільки він характеризується значним різноманіттям товарів (робіт та послуг), що пов'язано з унікальністю інноваційних продуктів (рис. 1). Тому для суб'єктів аудиторської діяльності, розробляючи пропозиції щодо видів аудиторських послуг, доцільно враховувати класифікацію напрямів та видів інноваційної діяльності в Україні.

Понад половину підприємств з технологічними інноваціями придбали машини, обладнання та програмне забезпечення для виробництва нових або значно поліпшених продуктів та послуг. Майже третина здійснювали діяльність для запровадження нових або суттєво вдосконалених продуктів та процесів, таку як техніко-економічне обґрунтування, тестування, розробку програмного забезпечення для поточних потреб, технічне оснащення, організацію виробництва тощо (інше). Крім запровадження технологічних інновацій підприємства можуть бути активними в організаційних і/або маркетингових інноваціях, які підтримують продуктові й процесові інновації, підвищують якість і ефективність роботи підприємства та поліпшують обмін інформацією і використання нових знань й технологій, а також можуть вплива-

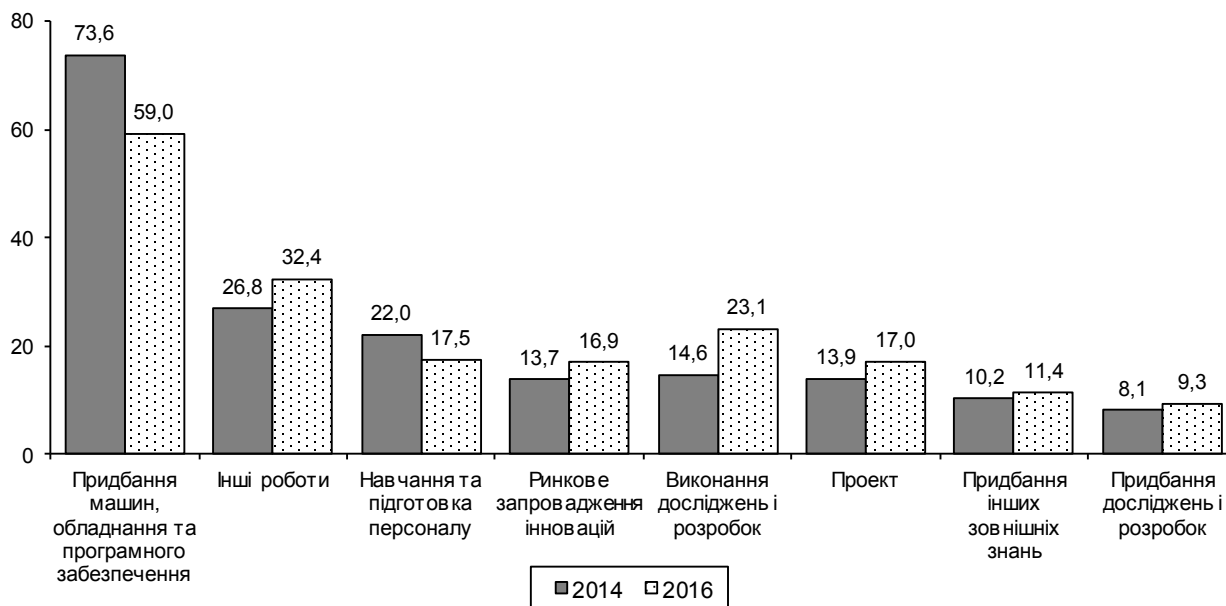

Рис. 1. Розподіл підприємств з технологічними інноваціями України за напрямками інноваційної діяльності

Джерело: представлено авторами за даними [19, с. 119]

ти на продуктивність організації, вихід на нові ринки або сегменти ринку та розроблення нових способів просування продукції. Так, 72,8% інноваційно активних підприємств займалися організаційними та/або маркетинговими інноваціями: 47,4% – організаційним, 55,4% – маркетинговими.

Отже, ринок інноваційних продуктів зумовлює зростання потреби на інші види аудиторських послуг, не пов'язаних із фінансовою звітністю, її компонентами, статтями та рахунками бухгалтерського обліку. На сьогодні склалися дві основні концепції розуміння того, що слід вважати аудитом: по-перше, аудит у вузькому значенні слова, під яким розуміється головним чином лише перевірка дотримання бухгалтерських стандартів, а також правил подання бухгалтерської (фінансової) звітності; по-друге, аудит в широкому значенні слова, під яким в епоху інформаційного (постіндустріального) суспільства стали розуміти не стільки аудит звітності, скільки аудит всього бізнесу [17, с. 18]. Але розширення розуміння сутності аудиту призвели до того, що з 90-х рр. ХХ сторіччя широке визначення аудиту було поступово замінено на термін «завдання з надання впевненості». Ці тенденції є, з одного боку, логічними та передбачуваними, оскільки інформаційне суспільство вимагає від аудиторів розширення кола послуг і включення до їх об'єктів будь-якої інформації, але з іншого – не надто легкими для сприйняття та зміни традиційного уявлення про зміст та призначення аудиту. Як підкреслює Е. Хіггінс, перефокусування аудиторів на завдання з надання впевненості можна навіть класифікувати як «аудиторську революцію» [22, с. 111].

Класифікація аудиторських послуг запропонована в Міжнародних стандартах контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, виданих Радою з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості Міжнародної

федерації бухгалтерів (МФБ): аудит історичної фінансової інформації; огляд історичної фінансової інформації; завдання з надання впевненості, які не стосуються історичної фінансової інформації, а відповідно не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації; супутні послуги, інші послуги, в тому числі консультаційні, відмінністю яких є те, що для них не розроблені відповідні стандарти [12; 13; 14]. Подібна класифікація наведена в Переліку послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми) (редакція 2011 року [4]). Послуги типу «аудит ефективності використання запасів» є наслідком застосування класифікації аудиторських послуг відповідно до «широкого» тлумачення аудиту (аудит фінансової звітності, аудит ефективності та аудит відповідності), яка не відповідає вимогам сучасних Міжнародних стандартів.

Відповідно запаси та операції з їх використання в процесі інноваційної діяльності можуть бути об'єктами різних аудиторських послуг (табл. 1). Так, при виконанні завдання з аудиту запасів аудитор висловлює думку про відповідність інформації про запаси, яка відображена в обліку та звітності, законодавчим та нормативними вимогам. Такі ж вимоги стосуються і завдань з огляду, але з урахуванням того, що це завдання з надання обмеженої впевненості. В сфері супутніх послуг можуть виконуватися завдання з виконання узгоджених процедур та завдання з підготовки інформації стосовно запасів та операцій з ними в процесі здійснення інноваційної діяльності. З точки зору захисту інформаційних інтересів та потреб учасників інноваційної діяльності доцільним є розширення ринку таких видів аудиторських послуг, як завдання з надання впевненості, інші ніж аудит чи огляд історичної фінансової інформації. До переваг таких завдань, які актуалізують перспективи їх розвитку, доцільно віднести те, що їх

**Види аудиторських послуг, об'єктом в яких можуть виступати запаси,
що використовуються для інноваційної діяльності**

Вид завдання відповідно до Міжнародних стандартів	Переваги	Обмеження та недоліки
<p>Завдання з аудиту, яке виконується як відповідно до Міжнародного стандарту аудиту (далі – МСА) 805 «Особливі положення щодо аудитів окремих фінансових звітів та окремих елементів, рахунків або статей фінансового звіту» та інших МСА Завдання з аудиту запасів, які використовуються в інноваційній діяльності підприємства</p>	<p>Предмет дослідження обмежений даними фінансової звітності та обліку. Можливість отримання офіційного звіту незалежного аудитора (з обґрунтованої впевненості) із висловленою думкою про те, чи представлена інформація про запаси в обліку та звітності в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування та обліку. Звіт може бути використаний як підтвердження достовірності та якості інформації про запаси при взаємовідносинах із іншими суб'єктами в процесі інноваційної діяльності.</p>	<p>Завдання аудитора обмежені відповідальністю та обов'язками, які викладені в Міжнародних стандартах аудиту. З одного боку, аудитор не повинен виконувати процедури, які можуть цікавити користувача, але не передбачені як обов'язкові в МСА, наприклад, детальний аналіз ефективності використання запасів. З іншого боку, тривалість та трудомісткість завдання визначаються процедурами, які передбачені в МСА як обов'язкові, але які можуть не цікавити користувача, наприклад, оцінка операцій із пов'язаними сторонами, оцінка дотримання принципу безперервності діяльності, дослідження подій після звітної дати. Дослідження запасів обмежено рівнем суттєвості, встановленим для даного завдання.</p>
<p>Завдання з огляду, яке виконується відповідно до Міжнародних стандартів завдань з огляду (далі – МСЗО) Завдання з огляду запасів, які використовуються для інноваційної діяльності підприємства</p>	<p>Можливість отримання офіційного звіту аудитора (з обмеженою впевненості) щодо огляду фінансової звітності або інформації про запаси у фінансовій звітності із висловленою думкою про те, чи представлена фінансова звітність/інформація про запаси в обліку та звітності в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування та обліку.</p>	<p>Завдання аудитора обмежені відповідальністю та обов'язками, які викладені в Міжнародних стандартах завдань з огляду. Процедури, які застосовує аудитор для отримання прийнятних доказів, обмежені запитами та аналітичними процедурами.</p>
<p>Завдання з надання (обґрунтованої або обмеженої) впевненості, яке виконується в рамках Міжнародних стандартів завдань з надання впевненості (далі – МСЗНВ) Завдання з надання (обґрунтованої або обмеженої) впевненості з питань ефективності використання запасів в інноваційній діяльності підприємства. Завдання з надання (обґрунтованої або обмеженої) впевненості з відповідності управління та використання запасів в інноваційній діяльності</p>	<p>Можливість отримання офіційного звіту з надання обґрунтованої або обмеженої впевненості стосовно того, чи інформація про предмет завдання не містить суттєвих викривлень. Можливість розгляду в якості предмету завдання прогнозової та нефінансової інформації про запаси.</p>	<p>Для виконання завдання має бути інформація, яку можна використовувати в якості критеріїв оцінки (зовнішні або внутрішні документи). За відсутності таких критеріїв завдання не може бути прийняте як завдання з надання впевненості. Відповідальність та обов'язки аудитора обмежені МСЗНВ.</p>
<p>Завдання із виконання супутніх послуг, яке виконується відповідно до Міжнародних стандартів супутніх послуг (далі – МССП) Завдання з виконання узгоджених процедур щодо запасів, які використовуються для інноваційної діяльності, як елементів фінансового звіту. Завдання з підготовки інформації про запаси для фінансової або управлінської звітності</p>	<p>Можливість отримання офіційного звіту про фактичні результати, регламентованої структури, за підписом аудитора</p>	<p>Завдання та обов'язки аудитора обмежені МССП.</p>
<p>Інші (консультаційні) послуги Аналіз ефективності використання запасів в процесі інноваційної діяльності Прогнозування та планування потреб запасів в процесі інноваційної діяльності. Консультації з питань організації обліку операцій із запасами в процесі здійснення інноваційної діяльності.</p>	<p>Можливість отримання документу від сертифікованого аудитора. Можуть бути виконані в контексті будь-яких завдань і за відсутності критеріїв оцінки. Обов'язки та відповідальність аудитора не обмежені стандартами та можуть бути встановлені повністю за згодою із замовником.</p>	<p>Не передбачають висловлення впевненості стосовно відповідності предмета завдання критеріям, а звіти, складені за їх результатами не можуть розглядатися як підтвердження достовірності інформації.</p>

Джерело: розроблено авторами з використанням положень Міжнародних стандартів [12; 13; 14]

предметами можуть виступати ті системи, процеси, операції, яким властиві нефінансові та/або прогнозні характеристики. В контексті запасів, які використовуються для інноваційної діяльності, такі завдання можуть виконуватися для перевірки ефективності їх використання або організації управління, але за умови існування критеріїв оцінки. Право на виконання таких завдань мають лише сертифіковані аудитори, що якісно відрізняє їх від консалтингових послуг та підвищує цінність підготовлених звітів. Але для забезпечення ефективності інноваційної діяльності доцільним є використання потенціалу і інших послуг та консультаційних (консалтингових) завдань, незважаючи на їх відмінності від завдань з надання впевненості, які проаналізовані Андрощук І.І. [1, с. 75–81].

Процес консультування – це аналітичний процес, що в типових випадках вимагає комбінування дій, що відносяться до: вибору цілі, виявлення фактів, визначення проблем та можливостей, оцінки альтернатив, розробки рекомендацій, передачі результатів, реалізації та контролю виконання (в деяких випадках). Звіти, якщо подаються, зазвичай пишуться оповідно (або в розповідному стилі), робота виконується тільки для використання та задля користі даного клієнта, а природа та обсяг визначаються за згодою між аудитором та клієнтом.

Наведені в таблиці 1 переваги, обмеження та недоліки кожного із завдань доводять, що важливим є якнайповніше узгодження із клієнтом умов виконання завдання відповідно до його інформаційних потреб.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження показало, що для оптимального використання потенціалу аудиторських послуг в процесі організації інноваційної діяльності в цілому та використання в процесі її здійснення запасів, важливим є правильне використання в кожному конкретному випадку виду аудиторських послуг, які б відповідало очікуванням та інформаційним потребам користувачів: завдання з аудиту або огляду, завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації, супутні або консультаційні послуги. Незважаючи на розробку значної кількості методик перевірки запасів, вони потребують удосконалення з метою приведення їх у повну відповідність із вимогами конкретних Міжнародних стандартів в частині організаційних та методичних положень, а для розвитку інших завдань з надання впевненості необхідним є розробка критеріїв оцінювання (внутрішніх положень, стандартів тощо), що, в свою чергу, виступає важливим напрямком подальших досліджень.

Бібліографічний список:

1. Андрощук І.І. Задання по предоставлению прочей уверенности в системе аудиторских услуг: сущность, виды, отличительные характеристики. *Новая Экономика*. 2014. №1 (63), апрель. С. 179–186.
2. Андрощук І.І. Завдання з надання впевненості, крім аудиту та огляду : дис. ... кандидата екон. наук : 08.00.09 / Київ, 2016. 326 с.
3. Аудит : підручник / О.А. Петрик та ін. ; за заг. ред. проф. О.А. Петрик. Київ : КНЕУ, 2015. 498 с.
4. Аудит оподаткування підприємств : навч. посіб. / Петрик О.А., Давидов Г.М., Редько О.Ю. та ін. ; за заг. ред. О.А. Петрик. Київ : ДННУ «Акад. фін. управління», 2012. 352 с.
5. Аудит фінансових результатів: теоретико-методологічний аспект : монографія / І.К. Дрозд, В.М. Іванков, Г.Б. Назарова, Н.С. Шалімова ; за заг. редакцією І.К. Дрозд. Київ : ТОВ «Видавництво «Сова», 2013. 208 с.
6. Аудит: підручник / Г.М. Давидов та ін.; за ред. Г.М. Давидова, М.В. Кужельного. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2009. 495 с.
7. Гик В.В. Внутрішній аудит витрат на інновації: організаційно-методичний підхід. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2014. № 797. С. 205–212.
8. Дорош Н.І. Аудит : теорія і практика. Київ : Знання, 2006. 495 с.
9. Крупка Я.Д., Питель С.В., Мельничук І.В. Облік інвестиційно-інноваційної діяльності : навчальний посібник. Тернопіль, ТАЙП, 2013. 245 с.
10. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту : Навч. посіб. Київ : Каравела, 2004. 568 с.
11. Макаренко А.П., Телевінова О.В. Удосконалення обліку і аудиту виробничих запасів у системі управління ПАТ «Запоріжсталь». *Економіка та держава*. 2019. №1. С. 27–34.
12. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016–2017 років. Частина I. URL: https://www.apu.net.ua/attachments/article/1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C3.pdf (дата звернення: 01.03.2019).
13. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016–2017 років. Частина II. URL: https://www.apu.net.ua/attachments/article/1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C3.pdf (дата звернення: 01.03.2019).
14. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016–2017 років. Частина III. URL: https://www.apu.net.ua/attachments/article/1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C3.pdf (дата звернення: 01.03.2019).
15. Проскуріна Н.М. Процедурне забезпечення аудиту: теорія і практика : монографія. Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2011. 739 с.
16. Рішення Аудиторської палати України від 22 грудня 2011 року №244/14 «Про перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми)» (зі змінами та доповненнями). URL: http://minfin.com.ua/taxes/-/news/nrshAPU_244.html (дата звернення: 01.03.2019).
17. Ситнов А.А. Операционный аудит: теория и организация: учебное пособие. Москва : ФОРУМ, 2011. 240 с.
18. Скрипник М.І., Григоревська О.О., Радіонова Н.І. Удосконалення організації і методики аудиту виробничих запасів на підприємстві. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. Сер. : *Бухгалтерський облік, контроль і аналіз*. 2016. Вип. 2–3. С. 378–398.
19. Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність України» / Державна служба статистики України. Київ, 2018. 178 с.
20. Столярчук Н.М. Об'єкти обліку і внутрішнього аудиту інноваційної діяльності. *Економіка АПК*. 2018. № 7. С. 55–63.
21. Balyk Ulyzna, Kolisnyk Mykhailo Marketing Audit of Innovation Activity of Enterprises: Theoretical and Methodical Approach. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2017. № 3. С. 87–95.
22. Higson, A. *Corporate Financial Reporting. Theory and Practice*. Sage Publishing. 2014.
23. Shalimova N.S., Androshchuk I.I. Approaches to the interpretation of the term "historical financial information"

as the criterion of the classification of audit, review and other assurance engagements. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4, Iss. 3. P. 333–342. doi: 10.30525/256-0742/2018-4-3-333-342

References:

- Androshchuk I.I. (2014). Zadaniya po predostavleniyu prochey uverenosti v sisteme auditorskikh uslug: sushchnos, vidy, otlichitelnyye kharakteristiki [Other assurance engagements in the system of audit services: the nature, types, distinctive characteristics]. *Novaya Ekonomika – New Economy*, 1 (63), April, 179–186 [in Russian].
- Androshchuk Iryna (2016). Zavdannya z nadannya vpevnenosti, krim audytu ta ohlyadu [Assurance Engagements Except for Audit and Review in the System of Audit Services]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
- Petryk O.A., Zotov V.O., Kudrytskiy B.V. & et al (2015). *Audyt [Audit]*. O.A. Petryk (Ed.). Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
- Petryk O.A., Davydov H.M., Redko O.Yu., Shevchuk V.O., Zotov V.O., Sviderskiy D.E. & et al (2012). *Audyt opodatkovannya pidpryyemstv : navchalnyy posibnyk [Audit of taxation of enterprises: textbook]*. O.A. Petryk (Ed.). Kyiv: «Akademia finansovoho upravlinnya» [in Ukrainian].
- Drozd I.K., Ivankov V.M., Nazarova H.B., & Shalimova, N.S. (2013). *Audyt finansovykh rezultativ: teoretyko-metodolohichnyy aspekt : monohrafiya [Audit of financial results: theoretical and methodological aspect: monograph]*. I.K. Drozd (Ed.). Kyiv: TOV «Vydavnytstvo «Sova» [in Ukrainian].
- Davydov H.M., Davydov I.H., Davydov Yu.H., Nazarova H.B., Pugachenko O.B., Fomina T.V. & et al (2009). *Audyt: pidruchnyk [Audit: textbook]*. H.M. Davydov & M.V. Kuzelny (Ed.). Kyiv: Znannia [in Ukrainian].
- Gik V.V. (2014). Vnutrishniy audyt vytrat na innovatsiyi: orhanizatsiyno-metodychnyy pidkhid [Internal audit of costs of innovation: organizational and methodological approach]. *Visnyk Natsional'noho universytetu "Lvivska politekhnika". Menedzhment ta pidpryyemnytstvo v Ukrayini: etapy stanovlennya i problemy rozvytku – Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Management and entrepreneurship in Ukraine: stages of formation and development problems*, 797, 205–212 [in Ukrainian].
- Dorosh N.I. (2006). *Audyt : teoriya i praktyka [Audit: theory and practice]*. Kyiv: Znannya [in Ukrainian].
- Krupka Ya.D., Pitel S.V., & Melnichuk I.V. (2013). *Oblik investytsiyno-innovatsiynoyi diyal'nosti : navchal'nyy posibnyk [Accounting for investment and innovation activity: a textbook]*. Ternopil, TAYP [in Ukrainian].
- Kulakovska L.P. & Picha Yu.V. (2004). *Orhanizatsiya i metodyka audytu [Organization and methodology of audit]*. Kyiv : Karavela [in Ukrainian].
- Makarenko A.P., & Televinova O.V. (2019). Udoskonalennya obliku i audytu vyrobnychkykh zapasiv u systemi upravlinnya PAT «Zaporizhstal» [Improvement of accounting and auditing of inventory in the management system of PJSC "Zaporizhstal"]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and the state*, 1, 27–34 [in Ukrainian].
- International Federation of Accountants (IFAC/IAASB), (2016–2017). *Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, Volume I*, 2016–2017 Edition. www.ifac.org. Retrieved from: <https://www.ifac.org/publications-resources/2016-2017-handbook-international-quality-control-auditing-review-other>
- International Federation of Accountants (IFAC/IAASB), (2016–2017). *Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, Volume II*, 2016–2017 Edition. www.ifac.org. Retrieved from: <https://www.ifac.org/publications-resources/2016-2017-handbook-international-quality-control-auditing-review-other>
- International Federation of Accountants (IFAC/IAASB), (2016–2017). *Supplement to the Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, Volume III*, 2016–2017 Edition. www.ifac.org. Retrieved from: <https://www.ifac.org/publications-resources/2016-2017-handbook-international-quality-control-auditing-review-other>
- Proskurina, N.M. (2011). *Protseburne zabezpechennya audytu: teoriya i praktyka: monohrafiya [Procedural provision of audit: theory and practice]*. Kyiv : Informatsiyno-analitychne ahentstvo [in Ukrainian].
- Rishennia Audytorskoi palaty Ukrainy vid 22 hrudnia 2011 roku №244/14 «Pro perelik posluh, yaki mozhut nadavaty audytory (audytorski firmy)» (zi zminamy ta dopovneniamy) [The decision of the Audit Chamber of Ukraine of December 22, 2011, №244/14 "On the List of Services that Can Perform Auditors (Audit Firms)" (amended)]. [www.apu.com.ua](http://minfin.com.ua/taxes/-/news/nrishAPU_244.html). Retrieved from http://minfin.com.ua/taxes/-/news/nrishAPU_244.html [in Ukrainian].
- Sitnov A.A. (2011) *Operatsionnyy audyt: teoriya i organizatsiya: uchebnoye posobiye [Operational audit: theory and organization: study guide]*. M.: FORUM [in Russian].
- Skrypnyk M.I., Grigorevska O.O., & Radionova N.Ya. (2016). Udoskonalennya orhanizatsiyi i metodyky audytu vyrobnychkykh zapasiv na pidpryyemstvi [Improvement of the organization and methodology of inventory audit at the enterprise]. *Problemy teorii ta metodolohiyi bukhhalterskoho obliku, kontrolyu i analizu. Seriya : Bukhhalterskyy oblik – Problems of the theory and methodology of accounting, control and analysis. Series : Accounting, control and analysis*, 2–3, 378–398 [in Ukrainian].
- Statistical collection "Scientific and innovative activity of Ukraine"* (2018). State Statistics Service of Ukraine. Kyiv [in Ukrainian].
- Stolyarchuk N.M. (2018). Obyekty obliku i vnutrishnoho audytu innovatsiynoyi diyal'nosti [Objects of accounting and internal audit of innovation activity]. *Ekonomika APK – Economy of agroindustrial complex*, 7, 55–63 [in Ukrainian].
- Balyk, Ulyzna, & Kolisnyk, Mykhailom (2017). Marketing Audit of Innovation Activity of Enterprises: Theoretical and Methodical Approach. *Marketynh i menedzhment innovatsiy – Marketing and Innovation Management*, 3, 87–95.
- Higson A. (2014). *Corporate Financial Reporting. Theory and Practice*. Sage Publishing.
- Shalimova N.S. & Androshchuk I.I. (2018). Approaches to the interpretation of the term "historical financial information" as the criterion of the classification of audit, review and other assurance engagements. *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 4, Iss. 3, 333–342. doi: 10.30525/256-0742/2018-4-3-333-342